ՔՍԱՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1579—ՇԱԲԱԹ—7—ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ—Ն. Տ.—19—ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ—1874

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մէճ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 4 Մէճ.
» » Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փրդ.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար գնոյ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց համրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինիլի խան, Մասիսի գրատունը։

Համրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մեր գաւառաբնակ յարգոյ բաժանորդներէն կըխնդրենք որ լրագրոյս սարեկաններն ղրկելու բարեհաճին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամիան 16 սեպտ.

Մաք—Մահօն մարաջախտ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտաւ հոս, իրեն ուղղուած այլ և այլ բանախօսութեանց ամենն ալ փափաք կը յայտնեն որ ազգային ժողովը հանրապետութեան նախագահին իշխանութիւնը կազմակերպէ։

Պայօն 16 սեպտ.

Գերմանացւոց թնդանօթակիր չոգենաւերը Պիլպաօի առջևէն հոս ակսան դառնալ։

Նիւ Օրլէանս 15 սեպտ.

Սպիտակամորթ.ք համարակային համատաութիւններն գրաւեցին և Պ. Բէնսը կառավարիչ դրին։ Նրանց նախագահին մէկ յայտարարութիւնը հրաւէր կը կարդայ սպիտակամորթաց որ ցրուին։ Այսպէս շարժումը բոլոր Լուիզիանայի մէջ կը տարածի։

Պէրլին 16 սեպտ.

Պիսմարք իշխանը Յունաստանի Ողիմպիա բուսած տեղը կատարուելիք հնագիտական խուզարկութեանց համար հելլենական կառավարութեան հետ կնքած պայմանագրութիւնը նախարարաց խորհրդին ներկայացուց։

Նիւ Եօրք 15 սեպտ.

Նիւ Եօրք Հէրալտ լրագիրը Պազէն մարաջախտին ընթացքն արդարացնելու մասք յօդուած մը կը հրատարակէ ըսելով թէ Պազէն պատեհ առթիւ մ'իր զինուորական պարտականութիւնները կատարել կըյուսայ։

Նոր Օրլէանէն լուր կուտան թէ սպիտակամորթ.ք մարտկոցներ կանգներ են հոն, և կուսէն մէջ վեց քաղաքացի և երսուն զօրականք բանտուեր են։

Բէյրութ 17 սեպտ.

Կը հաւաստեն հոս թէ Բուլմանիոյ և Հօնդուրիոյ երկաթուղիները կըցնելու խնդրոյն համար Ջիքի կոմսին Պուքրէշ երթալն ապարդիւն չէ եղեր։ Գլխաւոր կէտերուն վրայ համաձայնութիւն հաստատուեր է։

Փարիզ 17 սեպտ.

Նրատէն հեռագրով լուր կուտան թէ Պազէնի փախստեան դատաստանն սկսեր է։

Լոնտրա 17 սեպտ.

Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Քարլոսեանք Սանկիւէզայի մօտ յաղթութիւն մ'ըրին։

Վաշինկթըն 16 սեպտ.

Գերմանիոյ դեսպան Պ. Շլէօցէր վկայագրերը կըտանի նախագահին մատոյց։

Նիւ Օրլէանի մէջ խռովութիւնները կը շարունակեն։ Բազմաթիւ սեւամորթ.ք սպաննուեցան։

Պայօն 17 սեպտ.

Քարլոսեանց պաշտօնական օրագիրը Բուսիոյ կայսեր մէկ նամակը կըհրատարակէ Տօն Քարլոսի ուղղեալ, որով Ալէքսանդր կայսրն իր համակրութիւնը կը յայտնէ անոր։

Պէրլին 17 սեպտ.

Տանիմարքայի հպատակաց Շլէզվիկէն վռնտուելուն համար Տանիմարքայի կառավարութեան բողոքելուն լուրն անհիմն է։

Նիւ Օրլէան 16 սեպտ.

Քաղաքն հանդարտեցաւ և առեւտրական գործերը նորէն սկսան։

Լոնտրա 17 սեպտ.

Օսմ.	Քօնս.	45 1/8
Փոխ	1865	—
»	1869	56 3/0
»	1871	69
»	1872	85
Անգղ.	Քօնս.	92 3/4
Օսմ.	Նոր փոխառութիւն	55 1/4

Լիվէրբուլ 16 սեպտ.

Բամպակ	Միտլինկ—Օրլէան	8 1/4—
»	Ֆայր Տօլէրան	5 1/8—

Ծախուած 15000 հակ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան ղրկեց Թեհրանի Օսմ. դեսպան Միւնիֆ էֆէնտիին։

Բուսաց վեհ. կայսրը Գրըմհասնելուն առթիւ ողջունի հեռագիր մը ղրկեց վեհ. Սուլթանին. վեհ. Սուլթանն ալ անմիջապէս պատասխանեց հեռագրով։

Մայրաքաղաքիս Աւստրո—Հունգարական դեսպան Ջիքի կոմսը՝ որ քանի մը շաբաթէ 'ի վեր բացակայ էր, հինգշաբթի օրը Կ. Պոլիս հասաւ Վառնայի ճամբով։

Ցեղւոյս Օսմանեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Փաշկարի Եմիրին քեռայր Եաղուպ պէյ յատուկ պաշտօնով մը դեսպան կուգայ Կ. Պոլիս Եմիրէն որդւոյն հետ, որ Սէրտարի Էքրէմ տիտղոսն ունի։

Փոքր Ասիոյ սովատանջ գաւառներէն երկու հազար հոգի (այր կին և տղայք) անցեալ շաբթու Կ. Պոլիս հասնելով, կայսերական կառավարութիւնը զանոնք Պահչէքէյի մօտ հին Խիլկիկլիանեէի գործարանը դրաւ բընակելու, և ամեն օր ալ նպաստ կը բաշխէ յիշեալ խղճալեաց։

Պանտըրմայի վերջին հրդեհին սըւած փլատակաց դումարը մէկ միլիոն լիրայէն աւելի կը հաշուեն։

7000 էն աւելի այրք, կանայք և մանկունք անտից բնակարանի մընացած են, թշուառ վիճակի մէջ։

Բ. Դրան հրամանաւ Պրուսայի կուսակալ Խզզէթ փաշան Պանտըրմա դընացած է՝ հրկիզեալ ժողովրդոց պատսպարան գտնելու և նպաստ բաշխելու գործողութեանց անձամբ հըսկելու։

Մէճմուայը Հավատիս լրագիրն Օսմանեան դատարանաց դէմ քըննադատութիւն մը հրատարակած ըլլալուն համար մէկ ամիս դոցուեցաւ։

Երկու մուրացիկ, որոց մին աջ ձեռքը վզէն վարշամակով կըկախէր իբր գոսացած, միւսն ալ՝ ուրիշ խեղութիւն մը կեղծէր, ընկերակցութեամբ մուրացկանութիւն կընէին։

Վերջին օրերս իրիկուն մը, սուտ փերցին (չոլաղ) տուն դառնալով, կը տեսնէ որ ընկերը ճաշ կը պատրաստեր։ Այս մասին չըլլալուն, փերցին կը մըտածէ ընկերն սպաննել և անոր բոսակներն յափշտակել. վրան կըյարձակի և զայն խեղդելու կաշխատի, բայց չյաջողելով, անոր կաշիէ քսակը կը կորզէ, որոյ մէջ 180 Օսմ. լիրա կար։ Ցետոյ դանէն դուրս կելնէ կերթայ թեւը վերստին կապած, որով զինքը կը մատնէ. որովհետեւ ոստիկանութիւնն այս նշանէն դիւրութեամբ զայն ճանչելով կը բռնէ ոստիկանութեան դուռը կըտանի։

Երեքշաբթի օրը Սուլթան Ահմէտի բանտին մէջ փակուած կալանաւորք երկու մասի բաժնուելով սաստիկ կռիւ մ'ըրին իրարու հետ, և մինչեւ որ խումբ մը զինուոր հասնելով կռիւը դադրեցուց, երկու կողմանէ քանիներ վիրաւորեցան։

Չորեքշաբթի օրն երկու երդեցիկ կանայք՝ Բէյրա Քաֆէ—Ալամ կոչուած զբօսարանին մէջ ծեծկուելով միմեանց կեզծամները բզքտեցին։

Իսկիւտար գտնուող Ջէրքէզ մ'երեքշաբթի օրը Իսկիւտարէն նաւակ մը կը նստի Թօփհանէ անցնելու համար։ Նաւավարը նշմարելով որ իր ծոցին քսակը բաւական պարարտ էր, կէս ճամբան հասած ժամանակ յանկարծ թեւճակները թողլով Ջէրքէզին վրայ կիյնայ և քսակը կը կորզէ, որոյ մէջ քանի լիրա և ուրիշ դրամներ կային։ Զայս ընելէ ետեւ կը խորհի Ջէրքէզն ալ սպաննել, որպէս զի սաակները կարենայ մարսել։ Բայց նաւակը վեր ի վայր կը շրջի և ինքը կ'սկսի լողալ։ Սակայն Լիման Ռէիսի մակոյկներէն մին հեռուէն տեսնելով նաւակին տակն 'ի վերայ ըլլալը՝ օգնութեան կըդիմէ և նաւավարն ու Ջէրքէզը միանգամայն ծովուն մէջէն կըղատէ։ Ջէրքէզը կը պատմէ դըխուն եկածը, և քսակը նաւավարին վրայէն գտնուելով տէրոջը կըտրուի։

Աւելորդ է ըսել թէ նաւավարն ալ ոստիկանութեան բանտը կը ղըրկուի։

Այս գիշեր ժամը 4ին միջոցները խասգիւղ քանի մը չարագործք՝ Օտալար Գարուսիի հացագործի փուռը մտնելով, հոն գտնուած դրամի սնտուկը վերուցած ժամանակնին, փուռն գործաւորներէն 15—16 տարեկան երիտասարդ մ'արթննալով երբոր պոռալ կ'սկսի, չարագործները վրան յարձակելով չարաչար կը հարուածեն սրով, և կը ձգեն կը փախչին։

Խեղճ երիտասարդը կը մեռնի։

Տէօտէ—Աղաճէն լուր կուտան թէ անցեալ չորեքշաբթի տասն չարագործ Պ. Հինդէր Աւստրիացիին տունը մտնելով, ճարտարապետն ու անոր երեք մարդիկը վիրաւորելէ ետեւ, 900 լիրա պարունակող սնտուկը վերուցեր տարեր են։

Իզմիրէն գրուած նամակներ՝ Պէրկամայի մէջ վերջին օրերս պատահած ծանր խռովութեան մը վրայ կը խօսին։

Հելլենացի վաճառական մը Պէրկամայի մէջ բամպակ ստըկելու գործարան մը հիմնելու արտօնութիւն սանալով կայսերական կառավարութենէն, Ցաճկայ թաղին մէջ վաքըֆ գետին մը կը գտնէ և գործարանը հոն կառուցանելու կը ձեռնարկէ։ Ցեղւոյն Տաճիկները կառավարութեան կը բողոքեն, բայց կառավարութիւնն անոնց անիրաւ ըլլալը տեսնելով՝ հրաման կուտայ Հելլենացիին որ գործարանը շինէ։ Երբոր շինութիւնը կ'սկսի, Տաճիկներն առջ ենեալով գործաւորաց վրայ կը յարձակին, անոնք ալ կը դիմադրեն, և սակից սաստիկ կռիւ մը կ'սկսի, որոյ մէջ քանի մը գործաւորք կը վիրաւորին և մէկն ալ կը մեռնի։ Ոստիկանութիւնը կը միջամտէ, բայց քիչուոր ըլլալով չկրնար Տաճկաց ամբոխին յաղթել, և զինուոր մը կը վիրաւորի։ Տաճիկներն աւելի քաջալերուելով կերթան Գայմագամին ապարանքը կը պաշարեն մահուան սպառնալիքներով։ Բայց Գայմագամն արդէն Իզմիր և Մանիսա հեռագիր զարկած և օգնութիւն խնդրած ըլլալով, շատ չանցած բազմաթիւ զինուորք կըհասնին, ամբոխը կը ցրուեն, և պարագլուխները բռնելով Իզմիր կուղարկեն։

Ընկիւրիի կուսակալութենէն առ Բ. Դուռն եկած պաշտօնական տեղեկագիր մը կը ծանուցանէ թէ յիշեալ գաւառին մէջ ցորենի հունձքը 240000 գրիւ պակաս եղած է նախընթաց տարիներու միջակ բերքէն. ասկէց զատ վերջին ձմրան միջոցին իրենց լծկանները կորսնցնելով չքաւորութեան մէջ ինկող գեղացւոց վիճակագրութիւնը շինուելով ստուգուեր է որ 24500 հոգի կան. որք ընաւ ապրուստի միջոց չունին և օգնութեան կարօտ են։

Կուսակալն երկրին այս տխուր վիճակը ծանուցանելով, կառաջարկէ որ պէտք եղած ցորենը մօտակայ գաւառներէն գնելու արտօնութիւն տրուի իրեն. միանգամայն ներկայ տարւոյն տրոց թեթեւութիւն շնորհուի, մանաւանդ այս ոչխարաց տուրքը 7էն 4 ղրշի իջնէ։

Կուսակալը կը յուսայ որ այս ողորմութեանց և միանգամայն անգղիացւոց առատասրտութեան շնորհիւ յառաջիկայ տարւոյն մէջ սպառնացեալ աղետից առաջքը կրնայ առնուիլ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Օսմանեան Պանքան՝ կայսերական կառավարութենէն տրուած արտօնութեան համեմատ հանելիք 40 միլիոն Անգղ. լիրայի քօնսօլիտէներէն 15 միլիոն անուանական լիրայի բաժանորդագրութիւն բացաւ երէկուընէ 'ի վեր, և վաղը պիտի գոցէ։

Բաժնեթուղթերը ճիշդ արդի 100 լիրանոց քօնսօլիտէներուն պէս պիտի ըլլան, և նոյն պայմանները պիտի ունենան։

Ստորագրութեան գինն է՝ հարիւրին 43 1/2, վեց անգամէն վճարելի, որոյ 2ը կանխիկ, մնացեալներն ամէն ամիս մինչև յառաջիկայ յունվ. 1/13։

[illegible] կը ծանուցանեն թէ հինգշաբթի և երէկ ստորագրութեանց գումարը 32 միլիոնի հասեր է հոն։

Իսկ մայրաքաղաքիս մէջ երէկուան ստորագրութեանց գումարը 1,700,000 լիրայի հասած է։

Հետեւաբար փոխառութեան յաջողութիւնն արդէն իսկ կատարուած իրողութիւն կը համարուի։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ԵՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

6 սեպտ. ուրբաթ իրիկուն			49.11
7 » շաբաթ առաւօտ բացուեցաւ			48 38
կէս օր			48 35
Կ. Պոլիս 6 սեպտ.			
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք Անգղիր.			7 10
« փոխանակութեան	»		4 26
Կ. Պոլսոյ Պանքային	»		5. 3
Քրէտի ժէնէրալ	»		10 12
Քրէտի Օթօմօ—թիւրք			— —
Երկաթուղեաց հին		Ղր.	120
» նոր			94
փոխ. 1863		»	336
» 1865	»	»	340
» 1869	»	»	285
« 1872	»	»	83 1/2
» 1873	»	»	272
Թրամուէյ		Օսմ. լիր	480

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ
6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Անգղ. ոսկի	ղուրուշ	109.40
Նափօլէօն ոսկի	»	87 10
Իմփէրիալ Ռուս.	»	89
Գ. [illegible]	»	51,23
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 20
Պէշլիք	»	128

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ազգային Կրօնական Ժողովը նկատելով որ պանդուխտ ազգայնոց բազմամեայ տատանգական թափառականութիւնը ծանր և օրինաւոր գանգատանաց առիթ կուտայ իրենց ընտանեացը կողմէն, և այս պատճառաւ տեսակ տեսակ բարոյական ապօրինաւորութիւնք տեղի կունենան.

Նկատելով որ նոյն իսկ Եկեղեցեաց և դպրոցաց մէջ ծառայող պանդուխտներէն ոմանք այս անտեղութեան մէջ կը գտնուին, զոր կարելի չէ ներել այսուհետև։

Որոշեց՝ առաջին, գրել առ գաւառ քահանայից մայրաքաղաքիս որ իրենց պանդուխտ. խոստովանորդւոց խրատ և յորդոր տան՝ որ երբեմն երբեմն հայրենիքնին վերադառնալով՝ իրենց ընտանեաց նիւթական և բարոյական խնամ տանին և մխիթարեն, ինչպէս որ իրենց ամուսնական նուիրական պարտաւորութիւնը կը պահանջէ։

Երկրորդ, գրել առ Թաղական խորհուրդս և հոգաբարձութիւնս դպրոցաց մայրաքաղաքիս, որ եկեղեցեաց և դպրատանց մէջ ծառայող պանդուխտները քննեն, և որոնք որ հինգ տարիէ 'ի վեր բացակայ կը գտնուին իրենց ընտանիքներէն՝ զանոնք արձակել այն պաշտօններէ, և յորդորել որ դառնան իրենց հայրենի երկիրը, և հոն կենալով գէթ առ ժամանակ մի ամուսնական սուրբ պարտքերնին գործադրեն խղճի մտօք։

Կրօնական ժողովը կը յուսայ, որ մեր պանդուխտ ազգայինք յիշելով [illegible]րին, կ'զգուշանան այսուհետև իրենց ընտանիքը բարոյական և նիւթական մխիթարութենէն և օգնութենէ զրկելէ։

Կրօնական ժողովը նկատողութեան առած է մայրաքաղաքիս մէջ թափառող պանդուխտ քահանայից ևս վիճակը, և այս մասին ևս պարտապատշաճ տնօրէնութիւնը պիտի ընէ 'ի ժամանակին։

Կրօնական ժողովս իր այս պաշտօնական յայտարարութեամբ բաւական կը համարի լրագրաց ոմանց այս խնդրոյն վրայ տուած սխալ տեղեկութիւններն ուղղելու և իրաց ստուգութիւնն հասարակութեան ծանօթացնելու։

'Ի Դիւանէ Կրօնական Ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Խորէն Վրդ. Պ. Կիրոյեանց	Խորէն Արք. Նար Պէյ

5 Սեպտեմբեր 1874
'Ի Պատրիարքարան Հայոց
'Ի Կ. Պոլիս.

Երուսաղէմայ կառավարիչ Վսեմ. Քեամիլ փաշան, որ երկու շաբաթէ 'ի վեր առժամանակեայ կերպիւ Կ. Պոլիս եկած է, չորեքշաբթի օրը Գումգափուի Պատրիարքարանը գալով այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին և Երուսաղէմայ Գեր. փոխանորդին։

Երէկ ալ Ս. Պատրիարք Հայրը Երուսաղէմայ Գեր. փոխանորդին հետ փոխադարձ այցելութեան գնաց Նորին Վսեմութեան։

Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Խորէն վարդապետ իր փոխանորդական պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով, Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքը Նորին Գերապատուութեան տեղ Գեր. Սիմէոն Սրբազանն իրեն փոխանորդ անուանեց 'ի Կ.Պոլիս, և անցեալ շաբթու Ն. Սրբազնութիւնը Կ. Պոլիս հասաւ։

Գեր. Խորէն վարդապետի խոհական քաղցր և ազնիւ բնաւորութիւնը ճանչցողներն իրաւամբ ցաւ պիտի զգային նորա հրաժարմանէն եթէ յաջորդողը Գեր. Սիմէոն Սրբազան չըլլար, որ՝ ինչպէս յայտնի է, արդէն նոյն պաշտօնը վարած ըլլալով, զինքը ճանչցողներուն համարումը գրաւած է նոյնպէս իր բարեհամբոյր բնաւորութեամբ և հանճարեղ կենցաղավարութեամբ։

«Ջեր բաժանորդներէն մէկը» ստորագրութեամբ անանուն նամակ մ'առացանք այս առաւօտ՝ ներփակեալ տաճկերէն գրութեամբ մը, որ Մանզումէի վերջին օգոստ. 27 թըւոյն մէջ հրատարակուած յօդուածի մը վրայ դիտողութիւններ կըպարունակէ՝ առ նոյն լրագիրն ուղղեալ, և կը խնդրէ որ լրագրոյս մէջ հրատարակենք։

Կը ծանուցանենք արդ.ոյ նամակագրին, թէ առանց ստորագրութեան նամակ կամ յօդուած չենք կրնար ընդունիլ։

Նամակ մը կամ յօդուած մը կըրնայ առանց յայտնի ստորագրութեան հրատարակուիլ լրագրոյ մը մէջ, բայց հեղինակը չկրնար իր ստորագրութիւնը խմբագրէն ծածկել։

Ահաւասիկ վանէն գրուած ուրիշ կարևոր նամակ մ'ալ, որ «Խըրիմեան և գործք իւր» անուն տետրակին զզուելի չարախօսութեանց վերջին հարուածը կուտայ։

. . . [illegible] լրագրոյ.

Աւետարանի աշակերտ և ուսուցիչ գտնուելովս, լաւ հասկցած եմք աստուածային բերանով վճռուած այն անսուտ խօսքին իմաստն թէ՝ «Որ ասիցէ բան չար զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց որ զհոգւոյն սրբոյ ասիցէ՝ մի թողցի նմա» եւ այլն։ Ըստ այսմ ի խորոց ցաւ զգացինք մեր հոգևոր որդւոց 'ի կրից պաշարեալ «Խրիմեան և գործք իւր» անուամբ տետրակ մը հրատարակել տալով ծանր մեղքի մ'ենթարկուելնուն համար, որ թէ ինչ կը պարունակէ իր մէջ, յիշելն անգամ մեղք է ինձ և ողջամիտ անձանց. ուստի 'ի խղճէ ստիպեալ կը փութամ տեղեկութիւն տալ ազնիւ ընթերցողաց, մանաւանդ յիշեալ տետրակի մեր հոգիզաւակ հեղինակաց, որ պատռելով չնախանձու և կրից թանձր քօղ, խղճի հանդարտութեամբ և հոգւոյ խաղաղութեամբ լաւ հասկնան հետևեալ խօսքերու ճշմարտութիւնն, զի այնպիսի անձ մի է խօսող որ իր կենաց մեծագոյն մաս նորին սրբութեան հետ անցուցած է. արդ անկ է ինձ ի մանկութենէ սկսեալ մինչև յիշեալ սըրբազանին արժանաւորութեամբ պատրիարքական գահն ամբառնալ՝ մեր խղճի գիտակցութեամբ վկայել նորա վարուց և բարուց սրբութեան և մաքրութեան, և մեր կարեաց չափ նկարագրել և ցոյց տալ աշխարհի՝ ի ցնծութիւն ճշմարտասիրաց, և 'ի խրատ և 'ի զգուշութիւն դատարկաբանից։

Այո՛, դրացի գտնուելովս իրեն, հանապազ գիտէի նորա գործքեր որ 'ի մանկութենէ սկսեալ բարոյականութեան և անմեղութեան շնորհք կըփայլէր իր վրայ, գործքերը ապացոյց ունենալով, մանաւանդ որ տասն և հինգ ընկերներէ բաղկացեալ խումբի մը մէջ, ուր ես ալ կըգտնուէի, մի միայն [illegible] կրնար հանդիսանալ նա առաքինի վարուք և բարի խըրատուք. նաև սուրբ ուխտատեղիք շըրջած ժամանակնիս առաջին պարտք համարած էր յորդել բարեպաշտական նախնեաց մասունք և մեզ ծանօթացնել նոցա կենցաղավարութեան և յորդորել նըմանող ըլլալ։

Ինք ցայնկոյս ձորոյ Սուրբ Աստուածածնայ տաճարի աւագանի ծնունդն ըլլալով, երբ 'ի չափ հասաւ, ամենայն ջերմեռանդութեամբ Սուրբ տաճարին պաշտօն տանիլ յօժարեցաւ դպրութեան պաշտօն վարելով, մինչև զարմացուց ոչ միայն տեղւոյն բնիկ ժողովուրդ, նաև քարոզիչ վարդապետներն անգամ, որոցմէ ոմանք գուշակեցին թէ նա ազգօգուտ և գովեստից արժանաւոր մէկը պիտի ըլլայ, ինչպէս և է արդարև, և թէ [illegible] որ չեն ուզեր արեգական պայծառ լոյս տեսնալ, թող գիտնան որ իրենց աչքերու տկարութիւն ունենալն կը հետևցնեն։

Այո՛, մտադիր էր նա կոյս մնալ եւ սովիմք իր մանկանացուն կնքել, որուն համար գնաց 'ի Լիմ անապատ և ուզեց կրօնաւորել անդ, և այս խօսքիս կրնայ վկայել Թովմաճեան Ցակոբ սրբազան, բայց իր մերձաւորաց ստիպում և իր հեզութիւն չթողուցին իր առաջադրութեան հասնիլ և սուրբ ամուսնութեան լուծ կրել տուին. սակայն յաւիտենից իրեն համար եղողներն ընտրող Աստուած իր կոչման հասուց. ուստի երբ 'ի Կ. Պ. գնաց, ըստ իւր արժանաւորութեան դաստիարակ կարգուեցաւ նախ մասնաւոր բարեկիշատակ գերդաստանաց և յետոյ Խասգիւղի վարժարանի հայ մանկտւոյն և Ֆէնէրի աշակերտուհեաց. աստ կըրնան վկայել նորա անմեղութեան այն գերդաստանաց ու վարժարանաց թէ՛ մնացորդներ և թէ՛ հետևորդներ, ուր գրեց «Հրաւիրակ Արարատեան» ճշմարիտ հայրենասէրի մ'արժանաւոր երկանց ծընունդ. հուսկ ուրեմն պաշտօնակից գընաց 'ի Սիս և անտի յԵրուսաղէմ, անդ ևս գրեց «Հրաւիրակ երկրին աւետեաց», որոյ մէջ քաջ կը տեսնուի ճշմարիտ քրիստոնէի մ' Աստուածպաշտութեան զգացումներ և հոգևորութեան իղձեր, եւ յԵրուսաղէմայ կրկին 'ի Կ. Պ. վերադարձաւ, ուր տեղ հոգելոյս Ցակոբ Ս. Պատրիարք ուզեց վարդապետ ձեռնադրել. իսկ նա իր հայրենեաց մէջ ձեռնադրուելու փափաքն յայտնելով՝ հայրենեաց գիրկ վերադարձաւ, որ ժամանակի առաջնորդ Գաբրիէլ Ս. եպիսկոպոս Թերևս 'ի Նախանձու՝ կը զլանար, և հետևցնելով որ Խրիմեան կրնայ օր մ' առաջնորդական գահն բազմիլ և ինք անպաշտօն մնալ, կամէր յետս կացուցանել, սակայն չկրնալով ընդդիմանալ յիշեալ Ս. Պատրիարքին կրկին բարձր հրամանաց, Աղթամարայ մէջ վարդապետ ձեռնադրեց զԽրիմեան Հայրիկ, որոյ քառասունք լմնալէն զկնի՝ սկսեց հոգւոյ հաց մատակարարել արդարութեան քաղցեալ քրիստոնէից, ուսեալ 'ի Հոգւոյն սրբոյ և՛ ոչ ըստ ոմանց 'ի կախարդ անձանց։ Ցետ երկուց ամաց կրկին 'ի Կ. Պ. գնաց, ուր և յիւսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզչութեան պաշտօն որոշեցաւ իրեն, որոյ տեղացիք՝ եթէ ցայժմ ողջ են՝ կրնան վկայել նորա վարուց մաքրութեան. 'ի վերջոյ յիշեալ եկեղեցւոյ ներքև հաստատեց տպարան ու խմբագրեց Արծուի Վասպուրականը, որուն գործաւորաց գլխաւորն էի ես։

Եւ որովհետև պինդ ու ջերմ սիրով գրկած էին զինք Բիւզանդացիք, յորդորեց իրենց ըսելով. «արձակեցէք որ տեսանեմ զորչափութիւն աւերածոյն երկրին իմոյ հայրենեաց». և երբ ճանչնալով նորա զգացումն արձակեցին զինք, նա մըտադիր էր Աղթամարայ վանքի մէջ հաստատել տպարան, բայց Վանայ առաջնորդ և ժողովականներ որոշեցին Վարագայ հռչակաւոր մենաստան, և անդ փոխադրել տպարանն, սկսաւ գործել բարեբարոյ ձեռնտուութեամբ. և իր հոգւոյ լաւութիւն ճանչցողներ, Թողեալ Խըրիմեան անուն՝ հրեշտակ խաղաղութեան և հայրենեաց կը յորջորջէին. թող նոքին վկայեն նորա վարուց մաքրութեան և առաքինական գործոց։ Ըսի ուրեմն սկսաւ գործել, բայց աւա՜ղ, խոչընդոտ եղան իրեն առ ժամանակ մի թշնամեաց հակառակութիւնք՝ փակել տալով տպարան. բայց զի յաղթող էր ճշմարտութիւն և հաստատամտութիւն խաղաղութեան եւ հայրենեաց հրեշտակին, վերստին չարունակեց, որուն ծառայեցի եւ ես չորս

տայի չորս հազար անգլեան ըլլալով նորա վարուց սրբութեան ու մաքրութեան, և որ այսօր կը վկայեմ անկողմնակալ ոգւով 'ի լուր աշխարհի: Մինչև որոշուեցաւ որ քաղաքիս ձեռնայրային կամաց քաղաքականի Տիրամայր եկեղեցւոյ ժողովրդեան ։

Արդ իմ քաղաքապետութեան միջոցէ մ'զինի ինչ անեն կ'արդեայ ժառանգաւորաց դպրոցին մերժուած աշակերտներ Խրիմեանի Թշնամիներէն հրբրկալուեցան, անբաստանութիւն ամբաստանութեան քամակից Իգնատիոս Սրբազանի օրով յառաջնորդարան հասան, և երբ կան կը ծիմար այն գրպարտիչ խնդրոյ մէջ Իգնատիոս յանձնեց ինծի այն աշակերտներ որ խոստովանցնելով իրազեկ ըլլամ իրաց սուտ գութեան, և ճշմարիտ խոստովանելու համար մեր խօսած խրատներ արթնցուցին անոնց խիղճեր և խոստովանեցան ճշմարտապէս որ ես ալ Ս. Իգնատիոսի յայտնեցի և նա ժողովքին։ Այլ զի չունէր յայնժամ առաջնորդարան կատարեալ դիւան և հետևաբար արձանագրութիւն որ 'ի վկայ կոչեմ խօսքերուս, ուստի կը պարտաւորիմ վաթսունամեայ ծերունի քահանայս, ինչպէս Աստուծոյ ահեղ ատենին մէջ՝ նոյնպէս աստ աշխարհի առջև յայտնել նոցա ճշդապէս խոստովանութիւն և զղջումը, թէ «մեղաք 'ի կրից յաղթեալ և 'ի կաշառաց թշնամեաց կուրացեալ՝ զրպարտեցինք մեր անզուգական բարերարն» որով արդարացաւ անմեղն Շուշան, զի Դանիէլն եանս զդատաստան նոցա ։

Հուսկ ուրեմն ժամանակի պարագաները և միջոցներ չկրնալով հաւասարիլ նորա հոգւոյ մեծութեան, որով կամէր գործել մեծամեծս, կրկին դիմեց 'ի պանդխտութիւն և չորս տարի միջոց Մշոյ խնդրոյն պատճառաւ (ուր տեղն ևս թըշնամիներ անպակաս ունեցաւ) քաղցր հայրենիքէն հեռու մնաց, գործեց, լիազօր նպատակ ունենալով ազգի բարելաւութիւն և յառաջադիմութիւն, այն ինչ իր հայրենիք վերադարձաւ խոնջեալ Թեւերուն հանգիստ տալու, աւա՜ղ հայրենիք դեռ չէր մոռցեր անմեղին դէմ ունեցած թշնամութիւն, դեռ չէր անհետացեր նորա սրտէն ոխակալութիւն. սկսեց հալածակել և որոգայթ լարել անդիտակ ըլլալով Արծուոյ բարձրաթռիչ ըլլալուն՝ ողորմելի թռչնիկներ փորձեր ըրին զայն վար բերելու, բայց 'ի զուր, զի ազգութեան կենդանութիւն պահպանող վարչութիւնն զայն շուտով յափշտակեց և նորա բուն Պատրիարքական գահն ցըցուց. ապուշ մնացին նոյն ողորմելիներ, բայց խոհուն անձինք հրճուեցան իրենց ընտրողութեան համար ։

Սակայն նոյն ողորմելի անձերէն ոմանք ներկայ տարւոյս մէջ «Խրիմեան և գործք իւր» անուամբ վերէն 'ի վար սըտախօսութեամբ և աղճատաբանութեամբ լեցուած տետրակ մը 'ի ցոյց աշխարհի կը բերեն, ողորմելիներ անձամբ ինքզինքնին դատապարտելի ընելու համար. այո՛ պիտի դատէ զնոսա ժամանակ երկաթէ գաւազանաւ, ինչպէս նոքա կը դատեն նոցա ոսկորներ, որոնք Ցիսուսի համար ըսած են թէ «իշխանաւ դիւաց հանէ զդեւս, և թէ «այր կերող և արբեցող» և այլն. և թէ «'ի խաչ հան 'ի խաչ զի հայհոյիչ է օրինաց»։ Ահա հօգւոյն սրբոյ դէմ հայհոյութիւն, զոր ցաւ 'ի սրտի կըյայտնեմ, զի մեր հոգևոր որդիներ են գործողներ, և Երեմիա մարգարէին պատուէրն ինծի ևս պատկանելով, յորդոր կը կարդամ մեր սիրելի հոգևոր որդւոց որ իրենց անօրէնութեան մէջ չմեռնին 'ի սուգ խաչելոյն Աստուծոյ և 'ի ցնծութիւն չարակամին, այլ թողուլ իրենց կիրքեր և գալ 'ի զխտութիւն ճշմարտութեան ։

Արդ կաղաչեմ, ազգասէր խմբագիր, որ 'ի յայտնութիւն անմեղութեան և ճշմարտութեան՝ ձեր պատուական թերթերու միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք սոյն գրութիւն 'ի լրատու ողորմելեացն և 'ի միամտութիւն ընթերցողաց,

որով մնամ ձեզ երախտապարտ

Վան — Գէորգ քահ. Պօղիկեանց

1874 օգոստ. 12 — Յովհաննէս եկեղեցւոյ

ՇԻՐՄԱՆԵԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

յԱֆիոն Գարահիսար

Ընդ հովանաւորութեամբ

Ուսումնական խորհրդոյ Ազգ. կեդր. վարչութեան

Ցորում կուսանին Հայերէն, Գաղղիարէն և Ցաճկերէն լեզուներն իրենց ամէն ճիւղերովը, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Տոմարակալութիւն, Հայոց, Ազգաց և Սրբազան պատմութիւն և Մարմնամարզութիւն,

Սոյն դպրոցը փոքր Ասիոյ հայաբնակ գաւառաց այսինքն՝ Աֆիոն Գարահիսարի և իւր շրջակայից Ագ—Շէհիրի, Սիվրի—Հիսարի, Քէօթահեայի, Ուշաքի, Գօնեայի և այլն համար կեդրոնական դըպրոց մի կրնայ համարուիլ իւր ընդարձակութեամբն, օդոյն բարեխառնութեամբն, կերակրոց և մաքրութեան մասին աչալուրջ հոգատարութեամբը, դասու ցաւելի գործնական մեթոտով և օր յառաջ աշակերտ հասցնելու խնամօք մատակարարութեամբն և աշակերտաց ամենայն մասամբ վայելած հանգստութեամբը ։

Դպրոցս մեծ պատիւ ստացած է շնորհիւ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք հօր և Ազգ. կեդր. վարչութեան, թէ՛ բարեխնամ Օսմանեան կառավարութենէ և թէ ընդհանուր ազգայնոցմէ, որոյ առաջին ապացոյց է երկու ամսուան մէջ, մանաւանդ այս տարուան Ասիոյ ձախող արկածներու ժամանակ, աշակերտաց թըւոյն երեսունի հասնիլը ։

Յուսով եմք որ գաւառացի ազգայինք կը պատուեն մեր դպրոցը իրենց զաւակնին յանձնելով մեզ, որոց համար տարեկան գինն է Աֆիոն Գարահիսարի համար 20, իսկ դուրսի գաւառաց համար 25 օսմանեան լիրա, վեցամսեայն կանխիկ վըճարելի ։

Դպրոցիս ներքին և արտաքին կանոնադրութիւնները տպուած են, ուստի աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ ունողը պէտք է յիշեալ կանոնագրութեանց տետրակէն հատ մը ունենայ, որոյ համար պէտք է դիմէ յառուկ նամակաւ մը

Առ Նշան Մ. Շիշմանեան, տնօրէն Շիշմանեան գիշերօթիկ վարժարանին

յԱֆիոն Գարահիսար
Ալ—Թարալը փողոց թիւ 72

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ՏՈՒՄԱՐ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ
1874 — 1875
ԱՌԱՋԻՆ ՆՈՒԷՐ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ
ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

Աշխատասիրեաց Տ. Սրբուհի Ա. Երիցեանց

Տպեալ 'ի Տփխիս
1874

Անցեալ տարի Մասիսի միջոցաւ ծանուցուած վիճակագրական տումարն է, որ Տումարական կարևոր տեղեկութիւններէ զատ, ընդհանուր համաշխարհային վիճակագրութիւն մ'և 'ի մասնաւորի Ռուսիոյ և Թուրքիոյ Հայոց մանրամասն վիճակագիրը կը պարունակէ, հանդերձ ազգային բարուց և սովորութեանց վերաբերեալ խնդիրներով ։

Այս կարևոր և հետաքրքիր գործը մայրաքաղաքիս ամեն Հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի. գին 25 ղրշ։
իսկ յառաջուց ստորագրելոց համար 15 ղրշ։

Կը հրաւիրենք մեր միջոցաւ ըստորագրեալներն, որ հաճին իրենց հասնելիք օրինակները լրագրոյս գրասենեակէն առնել։

Այս առթիւ կը փութանք նաև ծանուցանել թէ Մեծ. ազա Աղէքսանդր Երիցեանց և Տիկին Սրբուհի Երիցեանց Կ.Պօլիս եկած են, ուր քանի մ'ամիս կենալու դիտաւորութիւն ունին ։

ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ
Ա. ԵՒ Բ.

Տպեալ 'ի Տփխիս

Երկու տետրակ, որոց մին ազգային դաստիարակութեան համար վարժապետներ պատրաստելու խնդրոյն վրայ կ'ճառէ, միւսն ալ Ռուսաց տէրութեան մեր ազգին ուսումնարաններուն նկատմամբ ըրած անօրէնութեան և Տփխիսի մէջ ազգային վարժապետանոց մը հիմնելու խնդրոյն վրայ կը խօսի ։

Մայրաքաղաքիս ամեն Հայ գըրավաճառաց քով կը գտնուին ։ Գին հինգական ղրշ ։

ԻՆՔՆՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

Նկարագիր, վարմունք և ցուցաւորութեան ընտանեկան կենսագրութեամբ

Հեղինակ
ՍԱՄՈՒԷԼ ՍՄԱՅԼՍ

Թարգմանեաց Գաղղիերէնէ հանդերձ ծանօթութեամբք և յաւելուածովք
Ս. ԷԹՄԷՔՃԵԱՆ

Մեր ազգայնոց ընթերցանութեան ու խորհրդածութեան արժանի օգտակար բայց հազուագիւտ գրոց առաջիններէն մին կրնայ համարուիլ իրաւամբ այս գործը ։

Անգղիացւոց «դու քեզ օգնէ, Աստուած ալ կ'օգնէ» նշանաւոր առածը՝ որ Անգղիոյ եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց ժիր ու անխոնջ ժողովրդոց մեծութեան եւ երջանկութեան պատճառ եղած է, այս պատուական գործին բնաբանն է. անթիւ օրինակներով ու փորձերով հաստատուած. եւ եթէ կայ աշխարհի վրայ ժողովուրդ մը՝ որ այս առածն իրեն միակ կանոն եւ սկզբունք բռնելու ամենէն աւելի պէտք ունենայ, անտարակոյս մեր նկուն եւ անօգնական ազգն է ։

Պիտի տեսնէք այս գրքին մէջ որ գիտութեանց, արուեստից, ճարտարութեանց, գրականութեան եւ գործնական կենաց մէջ նշանաւոր հանդիսացող ամեն աստիճանի մէջ յառաջդիմող եւ աննշան վիճակներէ բարձրանալով անուննին անմահացնող ականաւոր անձինք՝ մի միայն իրենց յարատեւ ջանիւք եւ աշխատութեամբ կրցած են յաջողիլ ։

Այսպիսի ընտիր եւ օրդինաւէա գործի մը թարգմանութիւնն ու հրատարակութիւնն սաւ գիւ կարեւոր ծառայութիւն մ'է մեր ազգին. ուստի կը փութանք յանուն ազգին շնորհակալութիւն յայտնել արգոյ թարգմանչին եւ մանաւանդ կիւմիւշեան Մեծ. Յովհաննէս Էֆէնտիին, որ 'ի սէրս ազգին շարժեալ՝ թարգմանել տուած եւ ժողովրդեան դիւրամատչելի ընելու համար ալ տպագրութեան ծախքէն պակաս գին մ'որոշած է՝ իւր քսակէն զոհելով։

Ամեն Հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի։ Գին կէս արծաթ մէճիտ։

Ա. ՏԸՊԷԻ
ՑԱՑՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ԾԱԾԿԵԼՈՑ
կամ

Պատմութիւն Ռուսիոյ քրիստոնէից ոք 'ի Ներոնի ժամանակաց հետէ մինչև ցայսօր.

Թարգմանեաց Ն. Ճիվանեան
ՏԵՏՐ Ժ.

Տետր առ տետր կը հրատարակուի 16 երեսէ բաղկացեալ. գին իւրաքանչիւր տետրի 40 փարայ։

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 25 ԶԵՂՉ
ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
ՆՈՐԱՀԱՍՈՒՈՑ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԲԱՑՈՒԻԼԸ

Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերք պատիւ կը համարին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան, որ իրենց «Ամերիկեան վաճառատունը» վերստին կառուցանելով մտերս բացուեցաւ, եւ սոյն առթիւ իրենց բոլոր վաճառքները զեղչով պիտի ծախուին սկսեալ օգոստ. 8/20էն մինչեւ 18/30 սեպտեմբեր. ուստի հասարակութիւնը յարգանօք կը հրաւիրուի այս պատեհութենէն օգուտ քաղելու ։

Կարի գործիք՝ Սօպա եւ երկաթ խողովակներու գիներէն միայն հարիւրին 10 զեղչ պիտի ըլլայ ։

Բոլոր միւս վաճառաց գիներէն հարիւրին 25 զեղչ պիտի ըլլայ ։

Ամերիկեան վաճառատուն
Ճամի դաքուսի Ղալաթիա
12

ԻԼԱՆ

Տէր Սաաթճեան Սիլիվրի քանայրընա կիտէճէք Շիրքէթի խայրիյէ զուհուրաթ վափօրլէրինին էյամ ու էվգաթ հարաքէթլէրինի միւպէյին Շիրքէթի խայրիյէ իտարէսինին իլանը տըր ։

ԻՒՉ ՍԱԱԹՏԱ ԿԻՏԻՇ

Իշպու շէհրը իլուլուն եէտինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ սապահլայըն սաաթ իւչ պուչուքտա 33 նումերօլը Նուսրէթ նամ վափօր վէ եինէ եէվմի մէզքիւրտէ 8 նումերօլը վափօր սաաթ եէտի պուչուքտա քէօփրիւտէն դօղրուճա Սիլիվրիյէ կիտէճէքլէր տիր։

Շէհրը մէզքիւրուն սէքիզինճի բազար կիւնիւ 33 նումերօլու Նուսրէթ նամ վափօր սաաթ իքի պուչուքտա քէօփրիւտէն դօղրուճա եինէ Սիլիվրիյէ կիտէճէքլէր տիր։

Շէհրի մէզքիւրուն Թօքուզունճու բազար իրթէսի սապահը սաաթ օն պիրտէ եինէ մէզքիւր վափօր քէօփրիւտէն դօղրուճա Սիլիվրիյէ կիտէճէք տիր ։

ՍԻԼԻՎՐԻ ԲԱՆԱՑԸՐԸՆՏԱՆ
ԱՎՏԷԹ ԻՏԷՃԷԿ ՎԱՓՕՐԼԷՐ

Շէհրը իլուլուն եէտինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ սէքիզտէ 33 նումերօլու Նուսրէթ նամ վափօր Սիլիվրիտէն քէօփրիւյէ կէլէճէք տիր ։

Եինէ սէքիզինճի բազար կիւնիւ սաաթ սէքիզտէ մէզքիւր 33 նումերօլու վափօր Սիլիվրիտէն քէօփրիւյէ կէլէճէք տիր ։

Շէհրը մէզքիւր Թօքուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ իքիտէ 8 նումերօլու Սթէնեա նամ վափօր Սիլիվրիտէն դօղրուճա քէօփրիւյէ կէլէճէք տիր։

Եինէ Թօքուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ իւչ պուչուքտա 33 նումերօլու Նուսրէթ նամ վափօր Սիլիվրիտէն քէօփրիւյէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Վափօր ուճրէթլի իքի չէրեէք սիմ մէճիտիյէ տիր ։

Զօճուգլար ուչիւն Նըսըֆ ուճրէթ տիր ։

Մէվքի ուճրէթի այրըճա պիր չէրեէք տիր ։

ԻԼԱՆ

Պէյքօզ Տէպաղխանէսի իչիւն ինկիլթէրա ֆապրիքալէրինին պիրինճի նումերօլու խալաթընտան օլմաք վէ Տօրը Շուրատէ մանֆուզ Թարիֆէսինէ թէմամի իլէ միւթապըք պուլունմաք իւզրէ 40 պարկիր քումիւրին տէ լուզումի օլան պիր տանէ մաքինա Տէր Սաատէթմէ Թէսլիմ օլունա

մաք խզրէ 1150 առէտ ինկլիզ լիրասինա օլարաք թալէպի եօնտէսին-տէ օլուպ, «Կուլը բումինին տօքուզունճը բաղար իրթէսի կիւնիւ քարաըը քաթիսի վէրիլէճէքլինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին նէվմի մէզքիւրտէ վէ թարիֆէօնի կեօրմէք վէ շէրայիթինին թաֆսիլաթընա մալիւմաթ ալմաք խաթէյէնլէր նէվմի մէզքիւրտէն էվվէլ Տարի Շուրայի ալքէրիյէ կելմէլէրի։

4 Իլուլ 1874 Գանը Սէրասքէրի

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Զինիլի խան վերի յարկը թիւ 15 Մասիսի խմբագրատուն։

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց սեռեակները։

ԻԶՄԻՐ. Ստեփան աղա Տէոէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խօսրով էֆ. Էսկիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Ստեփան աղա Թանկէրեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յովակիմ աղա Ուզունարդեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղաէլմասեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՎԱՆ. Կարապետ աղա Նաթանեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիկեան.
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՖՈՔՇԱՆ Մկրտիչ աղա Աչճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս աղա Բագրատունի։
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ առորագրուիլ ուզողները այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ

Les annonces pour la France sont exclusivement reçues à Paris, chez M. Orain, 9, Rue Drout, et les annonces pour l'Angleterre à Londres, chez M. E. Micoud, 12 St.-Peter's Street, Islington.

ՄԵԼԱՆՕԺԷՆ
ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ
ԴԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

...մէկ վայրկենի մէջ եւ ամէն ...կը ներկէ մազերն ու ...ք երբ ... առանց վնաս ... բ... առանց բը... ...

Կը գտնուի Տէլլա Սուտայի Զօպան օղլուի եւ Ֆլիշիւքեանի դեղարանք։

DISQUEMARE

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՑԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1874 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ 'Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Բօսֆորէն էլնող շոգենաւները.

12 Նէնիմահալլէէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Նէնիքէ. Սթէնիէ, Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.
12 Արնաւուտքէօյ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.
12 15 Պէյքօզէն, Բաչաչ, Իչհրայ փաշա մահ. Գանըլ Ա. Հիսար, Գանտիլլի. Վանիքէ. Չէնկէլքէ. Պէյլէրպէյ. Գուզկունճուք.
1 Նէնիմահալլէէն Մէզարպ, Պէօյիւքտ. Թարապիա, Նէնիքէ. Պօյաճ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
1 15 Պէյքօզ, Բաչաչ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիքէ. Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյ, Գուզկունճուք.
1 15 Արնաւ. Պէյլէրպէյ, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուք, Պէշիկթաշ, Գապաթ.
1 45 Բ. եւ Ա. Գավաքէն Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Նէնիք. Էմիրկ. Բ. Հիսար. Արնաւ. Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Էշիկթաշ.
2 15 Պէօյիւքտէրէէն Թարապ. Պէյքօզ, Բաչ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Չէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ.
3 Մէզարպուրնուէն, Պէօյիւքտ. Թարապիա, Նէնիք, Սթէնի. Պօյաճ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուր. Օրթա. Պէշիկ.
3 30 Պէօյիւքտէրէ, Պէյքօզ, Բաչաչ. Զուպուքլը, Գանլըճա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ.
4 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Նէնիք, Սթէնի. Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Օրթաք. Պէշիկ.
5 Նէնիմահալլէէն Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ, Նէնիք. Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
6 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւք, Թարապ, Նէնիք, Պօյաճ. Բ. Հիսար, Արնաւուտ, Գուրուչ, Օրթաք, Պէշիկթաշ.
6 30 Նէնիմահալլէէն Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ, Նէնիքէօյ. Էմիրկ. Գանլըճա. Բ. Հիսար, Գանտ. Արնաւ. Պէյլէրպ. Օրթաքէօյ, Գուզկունճուք, Պէշիկթաշ. Իւսկիւտար.
8 Նէնիմահալլէն Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա, Նէնիք. Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.
8 45 Պէօյիւքտէրէէն. Պէյքօզ. Բաչաչ. Բ. փաշա մահ. Գանլ. Ա. Հիսար. Գանտիլլի Վանիքէօյ. Չէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյ. Գուզկունճուկ. Իւսկիւտար.
8 45 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ, Սթէնի. Պօյաճ. Պէպէք, Արնաւ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.
9 30 Նէնիմահալլէէն Պէօյիւքտ. Թարապ. Նէնիք, Էմիրկ. Բ. Հիսար, Արնաւ. Գուրուչ, Օրթաք, Պէշիկ. Գապաթաշ.
10 15 Նէնիմահալլէէն. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապիա, Նէնիք. Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէպէք, Արն. Օրթաք. Պէշիկ.
10 45 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաչաչ. Բ. փաշա մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Իւսկ.
11 Պէօյիւքտէրէէն Թարապ. Նէնիք. Էմիրկէն. Արնաւուտ. Օրթաք. Պէշիկթաշ.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւները

1 Պէշիք. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք, Բ. Հիսար, Պօյաճ. Նէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու.
1 15 Գապաթաշ. Իւսկիւտար. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ. Պէյլէրպէյ. Արնաւուտքէօյ. Գանտիլլի. Բ. Հիսար. Գանլըճա. Էմիրկէն, Նէնիքէօյ. Պէյքօզ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Նէնիմահալլէ.
1 45 Իւսկիւտար. Գուզկունճուք. Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ. Գանտիլլ. Հիսար. Գանլըճ. Իչհրայ փաշա մահալլէսի Բաչաքաղչէ. Պէյքօզ. Պէօյիւքտէրէ.
2 15 Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք Բ. Հիսար, Էմիրկէն. Սթէնիա. Նէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Նէնիմահալլէ.
3 15 Գապաթաշ, Պէշիք. Օրթաք. Արնաւուտքէ. Բ. Հիսար. Էմիրկ Նէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպ.
3 30 Իւսկիւտար, Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բ. փաշա մահ. Բաչաչ, Պէյքօզ, Պէօյիւքտ.
4 15 Պէշիկ, Օրթաք. Արնաւ. Բ. Հիսար Պօյաճ. Նէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Նէնիմահ.
5 15 Պէշիկթաշ, Օրթ, Արնաւ. Պէպէք, Բ. Հիսար, Էմիրկ, Նէնիք, Պէյքօզ. Թար. Պէօյիւք. Մէզարպ. Նէնիմահալլէ։
5 45 Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթա. Պէյլ. Չէնկ. Արնաւ. Բ. Հիսար Պօյաճ. Նէնիք, Թարապ, Պէօյիքտ.
7 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնաւ. Գանտ. Բ. Հիսար, Էմիրկէն. Նէնիք. Պէյքօզ Պէօյիւքտ. Մէզարպ.
8 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնաւուտքէօյ, Պէպէք. Բ. Հիսար, Էմիրկ. Նէնիքէօյ. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Նէնիմահ.
9 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնաւ. Բ. Հիսար, Պօյաճ. Նէնիքէօյ, Թարապ. Պէօյիւքտէրէ։
9 30 Գապաթաշ, Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Բաչաչ. Պէյքօզ, Պէօյիւք.
10 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ, Արնաւ. Հիսար. Էմիր. Նէնիք. Թարա. Պէօյի. Մէզար. Բ. եւ Ա. Գավաք.
10 30 Պէյլէրպէյ. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլլի. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաչաչ. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւքտէ.
10 30 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտ. Պէպէք. Բ. Հիսար. Էմիրկ. Սթէն. Նէնիք. Թարապիա. Պէօյիւք. Նէնիմահալլէ։
11 Գուզկունճուք. Պէյլէրպէյ. Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Ա. Հիսար, Գանլըճա, Բաչաքահճէ, Պէյքօզ.
11 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչ. Արնաւուտքէօյ. Պէպէք. Բ. Հիսար. Էմիրկ. Նէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ։
11 30 Պէյլէրպէյ, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ.
11 45 Պէշիքթա, Գուզկ. Օրթաքէօյ, Արնաւուտք.

Իւսկիւտարու շոգենաւաց երթեւեկութիւնը.

Ժամ	Իւսկիւտարէն կամուրջ.	Ժամ	Կամուրջէն Իւսկիւտար.
12 30		12 45	
1		1 10	
1 30		1 40	
2		2 15	
2 30		2 40	
3		3 15	
3 30		3 45	
4		4 15	
4 35		4 40	Պէշիկթաշ հանդիպելով
5 5		5 20	
5 40		6	
6 10		6 30	
6 40		7	
7 30		8	
8 15		8 30	
8 40	Պէշիկթաշ հանդիպելով	9	
9		9 30	
9 30		10	
10		10 20	
10 30		10 40	
10 40		11	
11 5		11 15	
11 25		11 35	
11 35		11 50	
12		12 5	

TCHITLI

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
ՉԻԹԼԻԻ
ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՄՕՏ

Կայսերական հրամանագրով վաւերեալ

Այսհանքային ջուրն Եւրոպայի մէջ գտնուած մի եւ նոյն կարգի ջրոց ամենուն հետ կրնայ մրցիլ իւր բուժական յատկութեամբք։

Կը վաճառուի մեծ եւ փոքր քանակութեամբ՝ Կ. Պոլիս՝ վարձակալ ընկերութեան կեդրոնատեղին Սուլթան Համամ թիւ 11, Կ. Պոլիս Եէնի ճամի փողոց թիւ 16, 18, 20 եւ 22 Տէլլա Սուտայի դեղարանքն՝ մայրաքաղաքիս ամեն դեղարաններ։

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ, ԿԱՐԿՈՒՏԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ ԿՈՏՈՐԱԾԻ ԴԷՄ

Կապահովէ, տուներ, կարասիներ, վաճառանոցներ, վաճառքներ եւայլն եւայլն, մինչեւ անգամ փայտէ շէնքեր հրդեհի դէմ, եւ անասնոց կոտորածի դէմ, չափաւոր գնով եւ չահաւէտ պայմաններով թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Վնաս մը պատահած ժամանակ, ընկերութիւնն անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ ուղղութեամբ բոլոր յանձն առած պայմանները։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ.

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ համար
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ Ի ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԳՈՂԵՐԷՆ

Ամենէն վնասակար գողերը՝ պատուաւոր վաճառականաց առաքինութիւնն ու նշանը խարդախողներն են։ Շատ անգամ դէշ ու առողջութեան վնասակար բաղադրութիւններ կը ծախեն հնարողներուն նշանները եւ անոնց բուն վաճառքին անունն ու համբաւը կը կապեն։

Ռօժէի մաքրողական փոշին, որ փարիզի բժշկական ակադեմիային հաւանութիւնն առած է, շատ վաճառուելուն պատճառաւ ամենէն շատ կը խարդախուի։

Ուստի գնողները չխաբուելու համար չէչերուն պատեանը փոխել հարկ եղաւ։

Այսուհետեւ բուն Ռօժէի փոշի պէտք է ճանչել այն շիշերը՝ որոց ծայրերը՝ ներկայ կնիքը կը գտնուի չորս գունով։

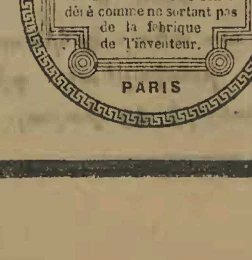

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

Ապահովութեան ընկերութիւն ցամաքի ծովու եւ գետի վրայ տեղափոխուելու վտանգաց դէմ.

Ի ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐ

Կապահովէ վաճառք, դրամ եւ այլն, ծովու եւ գետի վրայ Եւրոպական Հիւլենական եւ Օսմանեան շոգենաւներով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով փոխադրելու վտանգաց դէմ ինչպէս նաեւ բօսթայով ամեն կողմ ղրկուած լեցուն նամակներ եւ ծրարներ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր Գործակալ
ՀԷՐՄԱՆ ՀԷՅՊԻՆԿ
Ի Ղալաթիա

Գործակալ
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ
Պահճէ գաբու